

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.*
Головний редактор В. Горовий, д-р іст. наук, професор, заступник гендиректора НБУВ. *Редакційна колегія:* Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували:* О. Ворошилов, А. Потіха, І. Рудь.
Адреса редакції: НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна.
Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03. E-mail: siaz@pochta.ru, www.nbu.gov.ua/siaz.htm. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz@pochta.ru**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

**№ 42
(12 червня 2014 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРИ УВАГИ.....	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС	2
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА	14
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	18
ПОЛІТИКА.....	23
ЕКОНОМІКА	28
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ	31
СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ.....	31

У ЦЕНТРИ УВАГИ

США підтримали «мирний план Порошенка» щодо врегулювання конфлікту на Сході України

Президент України П. Порошенко провів телефонну розмову з віце-президентом Сполучених Штатів Америки Дж. Байденом.

Як повідомила прес-служба глави Української держави, під час розмови Президент поінформував його про роботу тристоронньої контактної групи, яка займається опрацюванням етапів мирного плану врегулювання конфлікту на Сході України.

Віце-президент Сполучених Штатів Америки Дж. Байден зі свого боку заявив, що його країна готова й надалі підтримувати кроки України із забезпечення територіальної цілісності та спільних дій для забезпечення врегулювання ситуації на Сході України.

Як відомо, «мирний план Порошенка» передбачає визнання Російською Федерацією результатів президентських виборів, припинення терористами вогню і створення рятувального коридору для мирного населення, яке не бере участі в конфлікті (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2014. – 11.06).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

І. Рудь, мол. наук. співроб. СІАЗ НБУВ, канд. політ. наук

Вибори мера Одеси та їхній вплив на розвиток внутрішньополітичної ситуації в Україні

27 лютого Верховна Рада України призначила позачергові вибори мерів Чернівців, Херсона, Миколаєва, Одеси та ряду інших міст.

Попередній мер Одеси О. Костусєв подав у відставку 31 жовтня 2013 р., з того часу його обов'язки виконував секретар міської ради від Партії регіонів О. Бриндак.

Аналітики пов'язували цей крок О. Костусєва з арештом депутата парламенту І. Маркова, якого вважали соратником экс-мера. І. Маркову інкримінували побиття протестувальників у 2007 р., але справу відкрили лише після того, як він пішов на конфлікт із Партією регіонів через її євроінтеграційний курс.

Після відставки О. Костусєва колишній мер Одеси, а нині депутат парламенту від УДАРу Е. Гурвіц оголосив, що претендуватиме на це крісло знову. Е. Гурвіц керував містом протягом кількох скликань, а 2010 р. був

основним конкурентом О. Костусєва на виборах.

Зазначимо, що посада мера Одеси, хоча не дає великих економічних переваг, має значний політичний потенціал.

Нинішня виборча кампанія відбувалася під впливом трагічних подій у Будинку профспілок.

Ще задовго до дня голосування стало очевидним, що головну боротьбу ведуть два кандидати на посаду мера за сумісництвом народні депутати: Е. Гурвіц від УДАРу, який уже двічі був мером, і Г. Труханов, який нещодавно залишив Партію регіонів. Решта кандидатів виконували лише технічну роль.

Трагедія 2 травня в Будинку профспілок збіглася з офіційним стартом виборів, і місто два тижні жило тим, що трапилося. Багато кандидатів так і не встигли розгорнути діяльність, а масова агітація з'явилася в останній момент перед виборами.

Щоправда, Г. Труханов почав працювати задовго до офіційного початку кампанії. Він не використовував бренду Партії регіонів, але весь стиль його кампанії та кольори вказували на його «регіональне» походження. Штаб кандидата задіяв ті самі прийоми агітації, що й на виборах до парламенту-2012: телеефіри, зустрічі, зовнішню рекламу, намети, набори продуктів і ліків, відкриття дитячих і спортивних майданчиків.

Опонент Г. Труханова Е. Гурвіц побудував виборчу кампанію в основному на критиці опонента.

Так, кандидат Е. Гурвіц звинувачував свого опонента в сепаратизмі, потуранні проросійським активістам і називав бандитом. За тиждень до виборів мера з'явилася інформація про російське громадянство Г. Труханова, яку, як вважають, поширили ЗМІ, до яких має стосунок Е. Гурвіц (<http://lenta.newspaper.net/ua/news?id=265496045&date=2014-05-23>). – 2014. – 23.05).

Найбільші передвиборні «баталії» велися навколо подій на Куликовому Полі, де розташований Будинок профспілок. Обидва кандидати звинувачували один одного в провокації подій, що призвели до загибелі людей. «Уже наступного дня після трагедії підконтрольні Г. Труханову ЗМІ почали звинувачувати Е. Гурвіца в причетності до події», – розповідає А. Юсов, голова Одеської організації УДАРу, довірена особа Е. Гурвіца.

Проти экс-мера виступив і міністр МВС А. Аваков, звинувативши його прихильників у причетності до організації трагічних подій.

Противники Г. Труханова у свою чергу вдалися до зовнішньої антипропаганди. У місті перед днем виборів були розповсюджені кольорові листівки, на яких Г. Труханов був зображений з підфарбованими червоним білками очей на тлі Будинку профспілок, що палає, і переінакшеним гаслом кандидата «Довіряй тілам». При цьому всі лояльні до Е. Гурвіца активісти, зокрема, стверджували, що колишній заступник начальника міської міліції Д. Фучеджи, якого підозрюють в організації початку заворушень 2 травня, – людина Г. Труханова (<http://newsonline24.com.ua/news/show/5695>). – 2014. – 23.05).

На виборах 25 травня новим мером Одеси було обрано народного депутата, президента української Національної федерації тайського боксу Г. Труханова. Про це повідомили в територіальній виборчій комісії після підрахунку всіх бюлетенів. Г. Труханов отримав підтримку 146 тис., або 43,49 % одеситів. Його найближчий суперник – Е. Гурвіц – набрав 32,02 %, або 107 тис. голосів.

У вівторок, 27 травня, міська територіальна виборча комісія практично одноголосно офіційно визнала новообраним мером Одеси Г. Труханова. За відповідну постанову проголосувало 14 членів комісії, проти – один (<http://nbnews.com.ua/ua/news/122488>). – 2014. – 27.05).

Однак дані екзит-полів, що проводилися паралельно з виборами, надали зовсім протилежні результати виборів мера Одеси.

За даними екзит-полу, організованого спільно «Студією Савіка Шустера» та Одеською обласною організацією Комітету виборців України, лідером мерських перегонів в Одесі став Е. Гурвіц з 42,6 % голосів. За його основного суперника Г. Труханова проголосувало 36 % одеситів, які прийшли на виборчі дільниці. Водночас, за даними одразу двох інших екзит-полів, крісло мера Одеси зайняв Г. Труханов.

Громадська організація «Комітет захисту громадян» наводить дані, за якими за Г. Труханова віддали голоси 45 % виборців, а за Е. Гурвіца – 35 %. За даними екзит-полу, проведеного організацією «Право вибору», Г. Труханова підтримали 43 % одеситів, а Е. Гурвіца – 34 %.

Інші кандидати в мери Одеси, за даними екзит-полів, залишилися далеко позаду. Так, колишній віце-губернатор Одеської області та колишній віце-мер В. Матковський набрав 6,4 % голосів і посів третє місце, депутат міськради Г. Чекіта з 4,1 % голосів на четвертому місці, а бізнесмен В. Чорний з 3,9 % – на п'ятому. Одіозний кандидат в мери Одеси Д. Вейдер не набрав і 2 % від загальної кількості виборців, які прийшли на вибори (<http://novosti.kh.ua/екзит-полы-дают-полярно-противополож>). – 2014. – 26.05).

Водночас Е. Гурвіц після закінчення голосування (25 травня) заявив про використання Г. Трухановим найпотужнішого адміністративного ресурсу на виборах мера Одеси. «У нас є більше тисячі актів про грубі порушення на виборчих дільницях. Фальсифікації були масштабними і всеосяжними, з використанням найпотужнішого адміністративного ресурсу. Дійшло до відвертого парадоксу: ще до відкриття дільниць були знайдені 15 тис. бюлетенів, на яких поряд з прізвищем Г. Труханова вже стояла галочка. “Каруселі” влаштовувалися на всіх ділянках, були численні вкидання. Про залякування членів виборчих комісій я взагалі не говорю. Багато людей ще до голосування вийшли з комісії, тому що загрожували їхньому життю та здоров'ю. Крім того, був прямий підкуп», – стверджував Е. Гурвіц.

В організації фальсифікацій політик і кандидат в мери Одеси звинувачував тільки Г. Труханова та «його бандитське угруповання». «В Одесі до влади рвуться бандити, – заявив Е. Гурвіц. – Г. Труханов – член двох організованих злочинних угруповань. Це відкрита інформація, вона є в

усіх досє українських спецслужб. Г. Труханов – ганьба українського парламенту, людина з російським громадянством. Італійська поліція вже точно встановила, що у Г. Труханова є і грецький паспорт. Крім того, Г. Труханов замішаний у міжнародних злочинах», – наполягає Е. Гурвіц.

У своєму виступі після виборів Е. Гурвіц підкреслив, що не визнає результатів виборів і має намір у судовому порядку оскаржити перемогу Г. Труханова (<http://gordonua.com/news/politics/Gurvic-Karuseli-vbrosy-zapugivaniya-vot-kak-Truhanov-pobedil-na-vyborah-mera-Odessa-24544.html>). – 2014. – 27.05).

27 травня центральна виборча комісія відмовила народному депутату Е. Гурвіцу в оскарженні результатів виборів одеського міського голови 25 травня. Про це повідомляє прес-служба ЦВК. «Вивчивши скаргу Гурвіца Е. І. та додані до нього матеріали, комісія відмовила в його задоволенні в частині вимоги про визнання протиправною бездіяльності Одеської міської виборчої комісії щодо невжиття заходів для усунення порушень виборчого законодавства. В інших вимогах комісія залишила зазначену скаргу без розгляду по суті, оскільки уповноважена розглядати скарги тільки щодо бездіяльності ТВК», – ідеться в повідомленні.

Також у ЦВК повідомили, що результати виборів є остаточними, оскільки дані були офіційно оприлюднені в газеті «Одеський вісник».

Утім переможений кандидат на пост мера Одеси Е. Гурвіц має намір звернутися до суду. Відповідна заява розміщена на офіційному сайті політика. «Мене не здивувала відмова ЦВК визнати протиправним бездіяльність Одеської міської виборчої комісії, яка умисно закривала очі на грубі порушення виборчого законодавства. ...Але ця відмова для мене означає тільки те, що етап скарг завершився і почався етап судових позовів. Я йду до суду. Отримані злочинним шляхом “результати” виборів мають бути скасовані, а Одеса позбавлена ??від ярма бандитів і пройдисвітів», – додав він (<http://www.politnavigator.net/cik-otkazal-gurvicu-v-peresmotre-rezultatov-vyborov-mehra-odessa.html>). – 2014. – 1.06).

Тим часом Г. Труханов уже приступив до виконання своїх обов’язків мера Одеси.

Поспіх із вступом нового мера на посаду в мерії мотивували коротко: з огляду на політичну ситуацію в країні зволікати не можна. Проте політологи зазначають, що головна причина такого стрімкого кроку – бажання пригальмувати оскарження результатів у суді, що, судячи із заяв, має намір робити Е. Гурвіц. «Одна справа – судитися з опонентом гонки, а інша – з мером Одеси. У Е. Гурвіца буде менше шансів виграти. Адже тепер справою зацікавиться Київ, і його результат залежатиме від того, наскільки Г. Труханов налагодить контакт з новою центральною владою, з П. Порошенком», – коментує політолог М. Шутов. У Комітеті виборців України зазначають, що справу, імовірно, усе одно розглядатиме одеський суд. «Тепер, крім рішень районних і територіальної комісії, Е. Гурвіцу необхідно буде оскаржити ще й рішення міськради, яким визнали

повноваження нового мера», – говорить аналітик КВУ Я. Католик.

Також він додав, що у вівторок 27 травня команда Е. Гурвіца намагалася подати позов до Приморського суду, однак саме в цей час його «замінував» анонім.

Крім того, Г. Труханов заручився підтримкою губернатора І. Палиці. На сесії міськради І. Палиця заявив, що, на його думку, вибори відбулися успішно, «без кардинальних порушень». «На всіх ділянках був порядок, я ніде не бачив ніяких фальсифікацій і вважаю, що вибори пройшли чесно», – сказав губернатор. При цьому він, щоправда, зауважив, що бажає місту більше не проводити подібних виборчих кампаній, коли «виливається стільки брудної інформації».

Безпосередньо Г. Труханов, очевидно, через поспішність вступу на посаду не встиг ще визначитися зі своїми конкретними першими кроками. Увагу він нині має наміри акцентувати на безпеці міста. «Зважаючи на таку ситуацію в країні, не можна допустити насильства в Одесі – за яку б ідею люди не виступали. Перші кроки будуть визначені спільно з радою та громадськими діячами пізніше, я ж не можу вживати таких рішень, спираючись на свою суб'єктивну думку. У кожному разі, я впевнений в одеситах, вони не здатні на конфлікти», – зазначив Г. Труханов. Як стверджує новообраний мер, кардинальних кадрових перестановок у мерії не передбачається.

Тим часом команда юристів Е. Гурвіца готує позов до суду. Вони продовжують говорити про фальсифікації і вимагати справедливості. Нагадаємо, аналогічна ситуація була восени 2010 р., коли Е. Гурвіц програв О. Костусеву.

У КВУ зазначають, що для заперечування результатів у штабу Е. Гурвіца є п'ять днів. Безпосередньо другий номер виборчої гонки вважає поспішність призначення черговим підтвердженням своєї правоти. «Чесно кажучи, дивно, що людина прийняла таку високу посаду, поки питання не врегульоване. Проблема є, її потрібно спочатку вирішити, а потім вже мером ставати», – заявив «Сьогодні» Е. Гурвіц. Тим часом активісти одеського Майдану збираються на мітинги, протестуючи проти фальсифікацій, які, на їхню думку, були допущені у виборчому процесі.

У міськраді, очевидно, були готові до можливих провокацій і зібрали біля будівлі на час сесії близько 100 міліціонерів. «Вірогідні провокації і навіть масові заворушення, за масштабами менше, ніж 2 травня. Щоб створити картинку для центрального апарату в Києві, мовляв, бачите, нова влада не справляється з містом», – припускає політолог М. Шутов (<http://www.segodnya.ua/regions/odessa/v-odesse-v-speshke-priznali-polnomochiya-novogo-mera-524036.html>). – 2014. – 28.05).

В інтерв'ю місцевій пресі після оголошення результатів виборів Г. Труханов окреслив свої погляди на виборчу кампанію та на свою подальшу діяльність. Зокрема, він зазначив, що із самого початку виборчої кампанії його опоненти робили все, щоб дискредитувати його як політика. Звідси й порушення.

Г. Труханов заперечив свій зв'язок з компанією «РОСТ». Крім того, Г. Труханов підкреслив, що він є громадянином України, є патріотом свого міста і своєї держави, а Одеса – це українське місто.

Відповідаючи на питання про кадрові новації, Г. Труханов заявив, що визначиться з кадровими питаннями протягом двох найближчих тижнів після виборів (<http://www.048.ua/news/546213>). – 2014. – 31.05).

Після закінчення мерської гонки, як вже зазначалося, Г. Труханова публічно привітав і підтримав губернатор І. Палиця, протеже «приватівця» І. Коломойського.

На думку політолога Г. Чижова, мера й губернатора пов'язують бізнес-інтереси. Незважаючи на заперечення Г. Труханова, на думку політолога, він де-факто контролює в Одесі інтереси інвестгрупи «РОСТ» разом з російським бізнесменом О. Жуковим. «Утім він це не підтверджує офіційно», – пояснює Г. Чижов.

Сам Г. Труханов підкреслює, що його першочергове завдання – розвиток міста. «Це виключає наявність бізнес-інтересів», – говорить політик.

У прес-службі мера зізнаються, що нині міський голова постарается сісти за стіл переговорів і примирити ворогуючі політичні угруповання в Одесі, з цією метою він і виступав одного разу на Куликовому Полі. «І Євромайдан, і антимайдан хочуть зробити Одесу краще, у них єдина мета», – зазначила прес-секретар мера М. Олійник.

Тим часом політолог Г. Чижов вважає, що мерська гонка в Одесі ще не закінчена. «Терміни оскарження результатів виборів не вийшли, і цілком імовірно, що між Г. Трухановим і Е. Гурвіцем буде судовий розгляд. Якщо ж переможе Г. Труханов, то по Одесі він постарается виконати програму максимум», – упевнений Г. Чижов (<http://www.segodnya.ua/regions/odessa/novyuy-mer-odessy-gennadiy-truhanov-svyaz-s-abramovichem-i-kolomoyskim-524695.html>). – 2014. – 30.05). На його думку, новий мер, використовуючи свій вплив, відремонтує дороги та фасади, адже благоустрій – це «коник» Г. Труханова, цим він і займеться в першу чергу. Що ж до кардинальних змін, то, на переконання експерта, вони малоімовірні.

А. Потіха, наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Реформа вищої освіти в Україні

Більше року минуло з того часу, як у Верховній Раді був зареєстрований законопроект «Про вищу освіту», який ще називають законопроектом групи М. Згуровського. Крім цього законопроекту, були й інші, але всі вони викликали занепокоєння в громадськості й не були прийняті. Зокрема, понад рік студенти за допомогою вуличних акцій протесту стримували прийняття реформи Д. Табачника. У певний її переломний момент тодішній Прем'єр,

щоб хоч якось зберегти обличчя, доручив створити робочу групу з доопрацювання проекту, на чолі з ректором КПІ М. Згуровським, куди ввійшли представники студентства, освітяни та експерти. Група одразу ж заявила, що доопрацьовувати проект не зможе, адже в саму основу реформи закладає інший підхід. Тому вирішили писати новий проект. Працювали максимально відкрито, група розглянула ряд пропозицій, що надходили з різних куточків країни. Саме тому за проектом закріпилося реноме такого собі компромісу.

Лише 8 квітня 2014 р. Верховна Рада України прийняла за основу законопроект № 1187-2 «Про вищу освіту». За відповідне рішення проголосувало 230 народних депутатів. Фракція комуністів не брала участі в голосуванні, у фракції Партії регіонів рішення підтримав один депутат.

Головними нововведеннями законопроекту «Про вищу освіту», порівняно з попереднім законом, є встановлення рівнів і ступенів освіти, ліквідація рівнів акредитації ВНЗ, введення академічного та першого наукового ступеня – доктор філософії, заснування Національного агентства з якості вищої освіти та незалежних установ оцінювання й забезпечення якості вищої освіти, встановлення нового порядку отримання вищим навчальним закладом статусу національного, закріплення на законодавчому рівні системи зовнішнього незалежного оцінювання, розширення автономії ВНЗ тощо.

За словами глави парламентського Комітету з питань науки і освіти Л. Гриневич, прийнятий за основу законопроект є системним проектом змін, підготовленим у результаті прозорого демократичного діалогу всіх зацікавлених соціальних груп, який може вивести українську вищу освіту на європейський шлях розвитку, зміцнити позиції українських вишів на світовому ринку освіти та інновацій, підвищити якість освіти й зробити українських випускників більш конкурентоспроможними на ринку праці.

Л. Гриневич також зазначила, що сьогодні і суспільство, і сфера освіти, і педагогічна наука переживають надзвичайний момент: фактично закладається нова державна ідеологія та політика, відбуваються зміни в державних установах, народжуються нові соціальні стратегії. «Якою постане Україна в період подальшої постреволюційної стабільності, багато в чому залежить від освіти. Оскільки освіта була і залишається одним із головних чинників формування суспільної свідомості, тим важливим соціальним інститутом, який здатний повернути людям втрачену віру у вищі моральні цінності та сенс людського буття», – наголосила Л. Гриневич.

На її думку, в Україні нарешті з'явився реальний шанс здійснити довгоочікувані зміни у сфері освіти. «Громадянське суспільство надало новій владі кредит довіри. Існує взаєморозуміння між Кабміном і Верховною Радою. У парламенті є політичний консенсус. Налагоджено взаємодію між новим керівництвом Міносвіти, парламентськими партіями й громадянським суспільством», – заявила глава профільного комітету.

Разом з тим вона вважає, що Україні необхідне нове базове законодавство про освіту. «Спочатку має бути прийнятий базовий закон про освіту, який визначить основні рамки, а вже з нього мають виростати інші

закони – про дошкільну, про середню, про позашкільну, про професійну (освіту)», – зазначила Л. Гриневич.

Тим часом, як інформують ЗМІ, 16 травня 2014 р. відбулося засідання Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, під час якого розглянуто правки до проекту закону України «Про вищу освіту» № 1187-2 та рекомендовано Верховній Раді України прийняти закон у другому читанні. Участь у засіданні комітету взяли народні депутати України, члени робочої групи з розробки законопроекту під керівництвом ректора НТУУ «КПІ» М. Згуровського, представники Міністерства освіти і науки України та інших центральних органів виконавчої влади, асоціацій ВНЗ, Національної академії наук та Української асоціації студентського самоврядування (УАСС). Позицію студентів, у складі делегації УАСС, на засіданні комітету представили президент асоціації Є. Щепетильникова, голова експертного департаменту УАСС О. Смирнов, голова Харківського міського осередку асоціації М. Андреев та багато інших.

Загалом до проекту закону було подано понад 900 поправок від народних депутатів України, які опрацювала робоча група. Комітетом було схвалено значну кількість поправок, серед них – щодо розширення соціального простору вищої освіти, зокрема зобов'язання ВНЗ забезпечувати належні умови для навчання студентів з обмеженими можливостями, повного або частково фінансового забезпечення утримання під час здобуття вищої освіти осіб, які потребують соціальної підтримки. До прав органів студентського самоврядування було додано можливість отримання статусу юридичної особи та оголошення акцій протесту.

Як зазначила президент УАСС Є. Щепетильникова, прийняття цього законопроекту стане одним з найбільших досягнень студентського руху України, адже саме завдяки студентам було створено робочу групу яка його розробила. «Цей закон дасть новий поштовх у розвитку системи вищої освіти України та створить можливість підняти її на якісно новий рівень, відкрити нові можливості для студентів, учених, університетів та країни в цілому», – зазначила Є. Щепетильникова.

Щодо самого законопроекту, то тут іще багато чого варто уточнювати. Зокрема, передбачається розширення автономії для ВНЗ. У результаті університети матимуть змогу самостійно приймати рішення, що стосуються організації наукових досліджень, навчально-виховного процесу, внутрішнього управління та фінансів. Але механізми контролю прописані нечітко. За такої ситуації автономія університетів, яку планують істотно розширити, може перетворитися на автономію керівництва ВНЗ. Тобто якщо сьогодні ректорам треба бути лояльними до міністра, то за умов самого лише збільшення автономії підзвітність громаді закінчиться, так і не почавшись. Тому розширення фінансових, адміністративних та академічних прав університетів повинно йти в ногу із запровадженням реальних засобів для контролю з боку громадськості. Ці процеси мають бути нерозривні. Саме тому законом має бути закріплена вимога оприлюднення усієї фінансової документації: кошториси, звіти про їх виконання, штатні розписи з

розподілами надбавок і доплат тощо. Також потрібно збільшити прозорість конкурсів на адміністративні та викладацькі посади. У першу чергу оголошення про конкурс на заміщення кожної вакантної викладацької посади має публікуватися на одному з центральних сайтів, можливо на міністерському. Отже, це потрібно закріпити саме на рівні закону.

Крім автономії, маємо ще ряд нововведень. У новому законопроекті пропонується ліквідувати рівні акредитації вищих навчальних закладів. Поки що виші мають чотири рівні акредитації: перший рівень – технікум, училище; другий рівень – коледж; третій і четвертий рівні (залежно від результатів акредитації) – інститут, консерваторія, академія, університет. Також у новій редакції законопроекту чітко прописано, які освітні установи зараховуються до вищих навчальних закладів – це університет, інститут, академія, коледж. До прийняття в першому читанні нової редакції законопроекту про вищу освіту цей список доповнювали технікум і консерваторія.

Щодо створення Національного агентства з якості вищої освіти, то це буде незалежна організація, до складу якої, зокрема, входитимуть представники різних вищих навчальних закладів України незалежно від форми власності. Національне агентство з якості вищої освіти матиме ряд повноважень. Наприклад, формуватиме вимоги до системи забезпечення якості вищої освіти, аналізуватиме якість освітньої діяльності ВНЗ, проводитиме ліцензійну експертизу, готуватиме експертний висновок щодо можливості видачі ліцензії вишам.

У МОН 13 травня обговорили реформування системи ліцензування та акредитації з громадськістю. Міністр освіти і науки С. Квіт, звертаючись до учасників зібрання, підкреслив, що обговорення має важливе значення для розвитку вищої освіти, адже нові принципи ліцензування та акредитації, закладені в проектах, набагато років визначатимуть, у який спосіб університети звітуватимуть та отримуватимуть акредитацію.

Як зазначила перший заступник міністра освіти і науки І. Совсун, питання ліцензування та акредитації є в плані дій міністерства на 100 днів та увійшли в першочергові завдання в галузі вищої освіти.

У свою чергу О. Шаров, проректор Університету економіки та права «Крок», представник експертної групи з розробки реформування системи ліцензування та акредитації, поінформував, що під час роботи над нормативно-правовими актами експертам довелося частково вирішувати питання запровадження електронного врядування в системі освіти, зменшення обсягів звітності керівників навчальних закладів і демократизації звітності.

За словами О. Шарова, основне завдання обговорюваних проектів – це спрощення системи ліцензування та акредитації, не за рахунок вимог до ВНЗ, а шляхом формулювання більш зрозумілих і прозорих вимог до професійної діяльності, скорочення адміністративних процедур і перехід із функції одного з інструментів державного управління галуззю до базової технології стимулювання підвищення якості вищої освіти.

Під час дискусії було запропоновано й альтернативний проект реформування системи ліцензування та акредитації. Зокрема, автор проекту Л. Бедратюк, завкафедри програмної інженерії Хмельницького національного університету, зупинився на перевагах свого варіанта. На його думку, представлений проект мінімізує контролюючу функцію міністерства, а методична та організаційна робота навчального закладу перекладається безпосередньо на університети, її результати розміщуються на персональних сторінках викладачів ВНЗ.

Підсумовуючи пропозиції учасників зібрання, міністр освіти і науки С. Квіт зауважив, що досить складно шукати інструменти для вимірювання наукової активності. «Постає питання обличчя наших університетів. Тобто університети займаються науковою діяльністю у межах 5 %, порівнюючи із західними, де наукова складова становить понад 50 % (за різними показниками)». Сьогодні, українські вищі навчальні заклади, за словами міністра, не мають можливостей, щоб визначатися лише за критеріями наукової діяльності, тому необхідний певний перехідний період.

На сьогодні гостро постало питання якості освіти. Не всі ВНЗ відповідають критеріям якості. Тому виникла потреба скорочення кількості подібних закладів. Як зазначив міністр освіти і науки, процес скорочення кількості ВНЗ відбуватиметься шляхом їх укрупнення і створення дослідних центрів. Про це він заявив під час робочого візиту до Херсонської області. «Освіта є важливою ланкою в державі, адже вона формує людей, які приходять в державне управління», – зазначив міністр.

Тому, за його словами, у системі освіти заплановано ряд реформ, результат яких спрямовано на досягнення європейського рівня знань та умінь. «Сьогодні в країні понад 800 вищих навчальних закладів, з яких 250 університетів. Україна не може собі дозволити такої кількості вищих навчальних закладів, тому буде проходити зменшення їхньої кількості, у тому числі шляхом укрупнення і створення дослідних центрів, але при цьому буде підвищуватися рівень якості освіти», – зазначив С. Квіт.

Також він повідомив, що нині в освіті відбувається серйозний процес боротьби з корупцією. «Ми активно реагуємо на всі скарги, що надходять до міністерства. Їх багато, тому ми тісно взаємодіємо у вирішенні цієї проблеми з міліцією, прокуратурою та Службою безпеки України», – запевнив міністр освіти і науки.

Як відомо, однією з причин запровадження зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) було обмеження корупції при вступі до ВНЗ. Проте процедура ЗНО не була узаконена, і вже в новому законопроекті це передбачено. Щоправда, деякі положення можуть бути змінені, адже вони залишаються дискусійними, зокрема кількість балів атестата, додаткові бали за участь у різних конкурсах тощо.

Законопроектом передбачено, що принципи прийому на навчання у вищій навчальній заклад не змінилися, і він проходитиме на конкурсній основі, забезпечуючи дотримання прав особи у сфері освіти, однак запропонований законопроект значно деталізує процедуру конкурсного

відбору у ВНЗ. Зокрема, прийом на навчання для здобуття ступеня молодшого спеціаліста чи бакалавра здійснюється за результатами зовнішнього незалежного оцінювання знань і вмінь вступників і рівня їхніх творчих та/або фізичних здібностей з урахуванням середнього бала документа про повну середню освіту. Фактично таким чином легалізується процедура, яка існує при вступі у ВНЗ уже кілька років. Єдина істотна новація: уперше на законодавчому рівні закріплюється процедура зовнішнього незалежного оцінювання, а його результати – як складова конкурсного бала.

Щодо формування конкурсного бала, то він обчислюватиметься як сума балів: кожного сертифіката ЗНО; середнього бала документа про повну загальну (базову) середню освіту; бала за конкурс творчих або фізичних здібностей (у разі його проведення).

Кожній із цих складових буде присвоєний ваговий коефіцієнт, який визначається Правилами прийому у вищий навчальний заклад. Причому вага кожного із сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання має становити не менше 20 % конкурсного бала; вага середнього бала документа про повну (базову) середню освіту – не більше 10 % конкурсного бала; вага бала за конкурс творчих або фізичних здібностей (у разі його проведення) – не більше 50 % конкурсного бала.

Існує кілька пропозицій щодо кількості балів, зокрема це стосується атестата про середню освіту. Раніше було 200 балів, потім з'явилася пропозиція – 60. Можливо остаточне рішення буде прийняте трохи пізніше.

Крім того, передбачено збереження права на позаконкурсний вступ у державні й комунальні вищі навчальні заклади у випадках, передбачених законом. Тобто пільговики й далі залишатимуться. Щоправда, з 1 січня 2016 р. для цієї категорії абітурієнтів кількість місць на державне замовлення становитиме не більше 5 %. Станом на сьогодні маємо не більше 25 %. Для здобуття ступеня магістра та доктора філософії жодних пільг не передбачено. Зокрема, п. 2 ст. 45 конкретизує, що не допускається вступ поза конкурсом для здобуття ступеня магістра чи доктора філософії.

Проте законопроектом не передбачаються додаткові бали за довузівську підготовку, перемогу в олімпіадах чи конкурсі-захисті наукових робіт системи МАН, що є досить дискусійним. Адже в конкурсах беруть участь обдаровані діти, і додаткові бали стимулюють їхню наукову діяльність. Але урядовці й депутати мають інші аргументи...

Також законопроект не містить норми про зарахування до ВНЗ на підставі цільових направлень.

Проектом закону передбачені умови вступу до магістратури. Зокрема, вступ до магістратури здійснюється за результатами вступних випробувань. Особа може вступити у вищий навчальний заклад для здобуття ступеня магістра на основі ступеня бакалавра, здобутого за іншою спеціальністю, за умови успішного проходження додаткових вступних випробувань. Тобто система перехресного вступу існуватиме не тільки на правах експерименту в окремих ВНЗ, а й поширюватиметься на всі навчальні заклади.

Крім того, передбачено право на здобуття певного ступеня вищої освіти за кошти державного або місцевого бюджету, якщо такий ступінь уже здобувався за кошти фізичних чи юридичних осіб. Адже існувала практика, коли особа, яка здобула певний освітньо-кваліфікаційний рівень за власні кошти, вдруге не могла здобувати інший фах за кошти держбюджету, оскільки навчалася за тим самим ОКР. Тепер у законопроекті передбачено, що громадяни України мають право безоплатно здобувати вищу освіту в державних і комунальних вищих навчальних закладах на конкурсній основі відповідно до стандартів вищої освіти, якщо певний ступінь вищої освіти громадянин здобуває вперше за кошти державного або місцевого бюджету. Отже, ступінь бакалавра з будь-якої спеціальності особа може здобути за кошти державного бюджету, навіть якщо до того вже отримала ступінь бакалавра з іншої, але за кошти фізичних чи юридичних осіб.

Дещо може ускладнити вступ абітурієнтів нові правила вступу, які запроваджуються з 2016 р. Законопроектом передбачається, що, починаючи із 2016 р., ще під час реєстрації на ЗНО абітурієнти мають визначитися не тільки з фахом, який хочуть здобути, а і з вищим навчальним закладом, де його опановуватимуть. Тим самим фактично вступники формуватимуть державне замовлення у ВНЗ. Причому з 2016 р. підготовка фахівців за кошти державного бюджету буде можливою також у приватних ВНЗ за умови, що абітурієнти вибиратимуть їх для навчання.

Проте варто зазначити, що законопроект було прийнято в першому читанні, а тому говорити про остаточний варіант можна лише після його прийняття.

Щодо перспектив реформування вищої освіти, то виникає проблема фінансування. Адже освіта в цілому (і, зокрема, вища освіта) потребує значного збільшення фінансування.

Парламентарі в пояснювальній записці до проекту закону записали: «Проект закону не передбачає додаткових фінансових і матеріальних витрат». При цьому вони не пояснили за рахунок чого будуть проводитися кардинальні реформи в умовах зростання цін.

Натомість, у тій же пояснювальній записці зазначається, що прийняття проекту закону створить належні правові умови щодо забезпечення рівного доступу до якісної вищої освіти та розвитку академічних свобод в Україні, сприяння міжнародному співробітництву та мобільності на європейському просторі вищої освіти, а також підвищення рівня підготовки кваліфікованих кадрів з вищою освітою для забезпечення інноваційного розвитку суспільства та міжнародного визнання національної вищої освіти.

Тим часом, як зазначила координатор освітніх програм мережі «Опора» О. Стрелюк щодо реформ, анонсованих новим керівництвом Міністерства освіти і науки, то вони можливі лише після економічної та політичної стабілізації в Україні. «Про реформи в міністерствах, які не належать до економічного блоку, говорити зарано, оскільки в нинішніх умовах Міністерство освіти і науки, зокрема, фінансуватиметься за залишковим принципом. Єдине, що можна робити вже зараз – це розробляти пропозиції

щодо майбутніх реформ, готувати законодавчу базу», – вважає експерт.

Імовірно, що найближчим часом коштів для впровадження нових освітніх законів та інших реформ в освітній галузі в держави не буде. Проте є надія на покращення економічного становища в країні, що дасть можливість збільшити фінансування освіти й прискорити реформування галузі в майбутньому, а поки що триває законодавча підготовка реформ (*Стаття написана з використанням матеріалів таких джерел інформації: Л. Гриневич: Україна получила шанс изменить сферу образования // <http://ru.osvita.ua/news/40637>; Законопроект «О высшем образовании» принят за основу // <http://ru.osvita.ua/vnz/40656>. – 2014. – 20.05; Перша реформа після Майдану // http://society.lb.ua/education/2014/03/24/260517_persha_reforma_pislya_maydana.html – 24.03; Проект закону «Про вищу освіту» рекомендовано парламенту до прийняття в другому читанні // <http://www.uass.org.ua/index.php/news/national/662-proekt-zakonu-pro-vyshchu-osvitu-rekomendovano-parlamentu-do-priyiniattia-v-druhomu-chytanni>. – 2014. – 18.05; У МОН обговорили реформування системи ліцензування та акредитації з громадськістю // <http://vnz.org.ua/novyny/podiyi/6040-u-mon-obgovoryly-reformuvannja-systemy-litsenzuvannja-ta-akredytatsiyi-z-gromadskistju>. – 2014. – 14.05; Квит: Україна не может позволить себе столько вузов // <http://ru.osvita.ua/vnz/reform/40926>. – 2014. – 23.05).*

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Голова Верховної Ради України О. Турчинов у середу провів зустріч з Президентом Світового конгресу українців Є. Чолієм.

Під час зустрічі Сторони обговорили поточні події в Україні. При цьому О. Турчинов наголосив на тому, що нове керівництво держави вживає кроків до стабілізації ситуації на Сході країни, де продовжується війна, а «заяви Росії про виведення найманців є блюзнірством».

У цьому контексті О. Турчинов зазначив, що вважає доцільним кроком перекриття кордонів з Російською Федерацією.

Голова Верховної Ради заявив, що у всіх переговорах, які стосуються ситуації в Україні, варто пам'ятати, що йдеться, насамперед, про захист миру і стабільності у Європі.

Є. Чолій, своєю чергою, високо оцінив перебіг президентської виборчої кампанії в Україні, зазначивши, що «українська влада зробила усе, аби вибори були демократичними і прозорими».

Президент Світового конгресу українців зазначив під час розмови, що світове українство докладає зусиль, аби світове співтовариство розуміло, що криза в Україні «є не локальною, а глобальною проблемою». Тому, за його словами, необхідно підтримати і захистити Україну, яка свого часу відмовилася від ядерної зброї (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 11.06).*

Комітет з питань правової політики розглянув ряд законопроектів на відповідність положенням Конституції України.

Зокрема, комітет дійшов висновку, що відповідає Конституції України проект закону про внесення змін до Закону України «Про статус народного депутата України» щодо дострокового припинення повноважень народного депутата України через відсутність без поважної причини на засіданнях Верховної Ради України (реєстр. № 4474).

Законопроект розроблено з метою вирішення питання відповідальності систематично відсутніх на пленарних засіданнях Верховної Ради України народних депутатів України.

Для досягнення мети пропонується доповнити ч. 1 ст. 3 Закону України «Про статус народного депутата України» новим положенням щодо несумісності депутатського мандата з умисним невідвідуванням народним депутатом пленарних засідань і засідань комітетів Верховної Ради України.

Комітет визнав таким, що суперечить положенням Конституції України проект закону про внесення змін до Закону України «Про Кабінет Міністрів України» (щодо урядових комітетів) (реєстр. № 4477).

Законопроект розроблений з метою підвищення ефективності діяльності Кабінету Міністрів України та координації роботи центральних органів виконавчої влади у формуванні та реалізації державної політики.

Для досягнення мети автором пропонується надати Верховній Раді України повноваження затверджувати Регламент Кабінету Міністрів України та визначається порядок утворення й організації діяльності урядових комітетів.

Вирішуючи питання про відповідність законопроекту положенням Конституції України, члени комітету, зокрема, зазначили, що в рішенні Конституційного Суду України від 7 квітня 2004 р. № 9-рп (справа про Координаційний комітет) зазначено, що повноваження Верховної Ради України, як і повноваження Президента України, визначаються Конституцією України (абзац 2 підпункту 4.2 п. 4 мотивувальної частини).

Враховуючи зазначене, члени комітету дійшли висновку, що Основний закон України не наділяє парламент України повноваженням затверджувати Регламент Кабінету Міністрів України (***Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 10.06.***

Комітет з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму на засіданні розглянув питання щодо виконання Закону України «Про Загальнодержавну програму “Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини” на період до 2016 року».

Під час засідання комітету наголошувалося, зокрема, що в процесі виконання Закону мають місце недостатня координація діяльності різних органів центральної виконавчої влади, брак уваги до формування заходів Програми. Унаслідок цього є приклади невідповідності планів завданням

Загальнодержавної програми чи незапланованих заходів, наголошували учасники засідання.

За підсумками обговорення комітет ухвалив рішення рекомендувати уряду внести на розгляд Верховної Ради законопроекти про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з ратифікацією Конвенції Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства, а також про внесення змін до Закону України «Про охорону дитинства» щодо посилення захисту дітей, які перебувають у зоні воєнних дій і збройних конфліктів, та дітей-біженців.

Кабінету Міністрів також рекомендовано затвердити державні цільові програми оздоровлення та відпочинку дітей, а також забезпечення житлом дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування та осіб з їх числа.

Над думку членів комітету, уряд має посилити контроль за діяльністю прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, закладів, у яких виховуються діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 10.06*).

Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності рекомендує Верховній Раді прийняти за основу проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реалізації положень Кримінального процесуального кодексу України.

Законопроектом (реєстр. № 4712) передбачається внести зміни до Кримінального кодексу, Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального процесуального кодексу, спрямовані на «правове забезпечення охорони прав і свобод людини і громадянина, власності, громадського порядку та громадської безпеки, довкілля, конституційного устрою України від кримінально-протиправних посягань, забезпечення миру і безпеки людства, а також запобігання кримінальним правопорушенням».

Під час засідання комітету зазначалося, що метою законопроекту є реалізація державної політики з гуманізації кримінальної відповідальності, наслідком якої стане істотне зменшення кількості судимих осіб та осіб, яких позбавлятимуть волі.

Члени комітету, проаналізувавши проект, вважають актуальним його ухвалення. На їхню думку, це приведе законодавство України у відповідність до практики Європейського суду з прав людини з урахуванням досвіду країн Західної і Східної Європи (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 11.06*).

Комітет з питань економічної політики рекомендує парламенту прийняти за основу законопроект про внесення змін до Закону України «Про оренду державного і комунального майна» (щодо особливостей

орендних відносин загальноосвітніх та дошкільних навчальних закладів).

Проектом (реєстр. № 2292а) пропонується, зокрема, встановити, що укладення договорів оренди з такими закладами (незалежно від їх підпорядкування, типу і форми власності) має здійснюватися без проведення конкурсу.

Законопроект містить також норму, відповідно до якої орендна плата для загальноосвітніх і дошкільних навчальних закладів має встановлюватися на умовах, що передбачені для оренди нерухомого майна бюджетними організаціями та установами, які утримуються за рахунок державного та місцевих бюджетів.

Під час обговорення наголошувалося, зокрема, що прийняття законопроекту сприятиме покращенню роботи загальноосвітніх і дошкільних навчальних закладів та стане ще одним кроком до відновлення та розширення їх мережі (***Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 11.06.***

Комітет з питань соціальної політики і праці проаналізував практику застосування законодавчих актів з питань індексації грошових доходів населення та компенсації громадянам втрати частини доходів у зв'язку з порушенням термінів їх виплати та стан дотримання вимог законодавства у цій сфері правовідносин.

Члени комітету заслухали інформацію Міністерства соціальної політики, інших центральних органів виконавчої влади, уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та Спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні про результати виконання рішення комітету від 23 жовтня 2013 р. щодо практики застосування законів «Про індексацію грошових доходів населення» та «Про компенсацію громадянам втрати частини доходів у зв'язку з порушенням строків їх виплати».

За результатами обговорення народні депутати відзначили необхідність змін деяких положень чинних законів, обумовлених потребою як вдосконалення механізму, так і запровадженням нових підходів. Напрацьовано ряд рекомендацій Верховній Раді, Кабінету Міністрів, Державній службі статистики.

Уряду рекомендується створити громадську експертну раду з питань індексації при Кабінеті Міністрів за участі представників Міністерства соціальної політики, Міністерства фінансів, Міністерства економічного розвитку і торгівлі, Державної служби статистики, профспілок та інших громадських організацій (***Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 11.06.***

Комітет з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин рекомендує парламенту прийняти за основу

законопроект про внесення змін до Закону України «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні» щодо статусу осіб, які потерпіли від політичних репресій у дитинстві.

На таких осіб планується поширити пільги з оплати житлово-комунальних послуг, проїзду в транспорті, отримання санаторно-курортного лікування, медичної допомоги та оплати вартості ліків за рецептами лікарів тощо.

Як зазначалося під час обговорення, документ розроблено з метою визначення правового статусу та гарантій соціального захисту осіб, які у дитинстві потерпіли від політичних репресій (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 10.06*).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України П. Порошенко провів зустріч з головою Донецької обласної державної адміністрації С. Тарутою.

Під час зустрічі основну увагу було приділено обговоренню мирного плану Президента для врегулювання конфлікту на Донбасі.

Глава держави не виключає можливості проведення круглого столу в Донецьку за участі різних сторін конфлікту, які підтримують мирний план Президента України. «Нам переговори задля переговорів не потрібні, – заявив П. Порошенко. – Наш мирний план має стати базою для подальшої деескалації конфлікту. Терористи повинні скласти зброю» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 11.06*).

Нова влада налаштована на конструктивну співпрацю з українською діаспорою світу та прагне якісно нового рівня відносин Української держави з її народом. На цьому Президент України П. Порошенко наголосив під час зустрічі з президентом Світового конгресу українців Є. Чолієм і президентом Конгресу українців Канади П. Гродом.

Він зазначив, що розвиток відносин з українською діаспорою потребує виведення їх на якісно новий рівень. «Ставлення до українців за кордоном буде таким, що б вони відчували, що держава вважає їх партнерами у досягненні спільних цілей, що держава потребує їхньої уваги. Ми сьогодні розраховуємо на плідну й конструктивну співпрацю», – зазначив П. Порошенко.

Є. Чолій у свою чергу зазначив, що Світовий конгрес українців так само налаштований на плідну співпрацю з діючою владою. «Ми йдемо до вас з питанням: як Світовий конгрес українців і українська діаспора може допомогти в цей час Україні», – сказав він.

Глава держави високо оцінив підтримку української спільноти рідної держави в складні часи. «Ми відчували підтримку закордонних українців в

останні місяці. Євромайдан не тільки об'єднав Україну, але й українців у всьому світі», – сказав він.

Говорячи про перспективи розвитку України, Президент наголосив на необхідності створення умов для інвесторів, у тому числі й з української діаспори. Він також підкреслив важливість активізації заходів, спрямованих на подолання корупції. «Але головне зараз – мир і збереження територіальної цілісності держави», – підкреслив П. Порошенко.

Крім того, глава держави звернув увагу на важливість об'єднання зусиль у напрямі відстоювання інтересів України у світі, проведення потужної інформаційної роботи. «Необхідно створити ефективний механізм взаємодії зі світовим українством у цьому напрямі», – наголосив Президент України (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2014. – 11.06).

Президент Украины П. Порошенко подписал указ № 519/2014 о назначении Б. Ложкина главой Администрации Президента Украины. Об этом «Минфину» сообщили в пресс-службе главы государства (Минфин.com.ua (<http://minfin.com.ua>)). – 2014. – 11.06).

Позиція уряду України щодо питання російського газу незмінна: внесення змін до контракту й ринкова ціна на газ, наголосив Прем'єр-міністр України А. Яценюк на засіданні уряду в середу, 11 червня.

А. Яценюк повідомив, що мав розмову з міністром енергетики та вугільної промисловості Ю. Проданом і керівництвом НАК «Нафтогаз», що нині перебувають у Брюсселі.

Глава уряду наголосив, що російська сторона зробила Україні пропозицію щодо зменшення ціни на газ на 100 дол. «з так званою скидкою». «Наша пропозиція залишається незмінною – зміни до контракту. Якщо газ – це політична зброя, то це політична зброя в руках російського уряду. А якщо газ, як у всьому світі, – це товар, то ми торгуємо на підставі контракту, а не на підставі того, подобається Росії український уряд чи ні. У нас, м'яко кажучи, набагато більше питань до російського уряду», – зазначив він.

Уряд України, за словами А. Яценюка, залишається на своїх позиціях: «Перепишуємо контракт, приймаємо ринкову ціну. Ринкова ціна – це не базарна, а ринкова. Ми заплатили по тій ціні, яку ми вважаємо ринковою – 268 дол. за тисячу кубічних метрів газу, – безспірний обсяг заборгованості. Ми перерахували 786 млн дол. США і готові закрити всю заборгованість за відповідною ринковою ціною.

Ще раз закликаємо Росію: підписуємо угоду для того, щоб не доводити до суду нашу справу» (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2014. – 11.06).

Прем'єр-міністр України А. Яценюк доручив терміново створити

єдину базу даних для переселенців, зокрема з інформацією про тимчасове житло та роботу для них. Про це глава уряду сказав на засіданні Кабінету Міністрів України в середу, 11 червня.

А. Яценюк звернувся до віце-прем'єр-міністра України В. Яреми та віце-прем'єр-міністра, міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства В. Гройсмана: «Усе, що ми робили протягом останнього періоду часу, – це розселення на місяць, два, три, в першу чергу переселенців із Автономної Республіки Крим. Зараз ситуація така, що зрозуміло, що це питання не вирішиться в короткостроковій перспективі. Нам треба приймати довгострокову стратегію».

Глава уряду доручив терміново розробити єдину електронну базу даних: «Щоб людина могла отримати інформацію про те, в якому регіоні для неї є тимчасове житло, можливість віддати дітей в школу, в якому регіоні є можливість отримати роботу і яку» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 11.06.*)

Прем'єр-міністр України А. Яценюк доручив відправити в Антрацит кошти для соціальних виплат і забезпечити безпеку при їх перевезенні. У Сніжному й Красному Лучі виплати тимчасово припиняються до стабілізації ситуації. Про це глава уряду повідомив на засіданні Кабінету Міністрів України в середу, 11 червня.

А. Яценюк повідомив, що за інформацією правоохоронних органів ситуація в Антрациті дещо стабілізувалася: «Ми з сьогоднішнього дня відправимо в Антрацит кошти, потрібні для виплати соціальних пільг і субсидій, спробуємо їх довести до людей».

Він також нагадав, що в Красному Лимані уряд почав виплачувати кошти ще минулого тижня, як тільки Національна гвардія звільнила місто від терористів.

За його словами, загалом буде направлено 30 млн грн, з яких 27 млн грн – на виплату пенсій і зарплат (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 11.06.*)

У вівторок, 10 червня, Прем'єр-міністр України А. Яценюк провів зустріч з делегацією Світового конгресу українців (СКУ) на чолі з президентом СКУ Є. Чолієм.

Глава уряду висловив подяку організаціям української діаспори за активну участь у спостереженні за виборами Президента України 25 травня. А. Яценюк і представники СКУ обговорили пріоритетні напрями розширення співпраці між урядовими установами та конгресом, підтвердивши обоїльне прагнення до підвищення рівня такої взаємодії.

У зустрічі також взяли участь генеральний секретар Світового конгресу українців С. Романів, президент Конгресу українців Канади П. Грод і президент молодіжних організацій СКУ М. Гочак (*Урядовий портал*

(www.kmu.gov.ua). – 2014. – 11.06).

У вівторок, 10 червня, Прем'єр-міністр України А. Яценюк прийняв делегацію Міжнародної федерації баскетболу ФІБА-Європа на чолі з новообраним президентом Т. Демірелем.

Глава уряду привітав Т. Деміреля зі вступом на посаду та висловив переконання в подальшій плідній співпраці з популяризації баскетболу в Україні. У контексті підготовки до чергового засідання ради ФІБА-Європа 13 червня сторони обговорили поточну ситуацію навколо організації в нашій державі чемпіонату Європи з баскетболу *(Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 11.06).*

10 червня на виконання доручення Президента України щодо реалізації положень мирного плану відбулося чергове засідання тристоронньої контактної групи в складі представників України, Російської Федерації та ОБСЄ.

«Президент України наполягає, щоб ми виробили комплексне бачення заходів, які дадуть змогу рухатися на шляху реалізації представленого ним мирного плану. Це дасть можливість здійснити першочергові кроки, які необхідні для деескалації ситуації», – зазначив представник України в контактній групі посол П. Клімкін, коментуючи чергове засідання тристоронньої контактної групи з реалізації мирного плану глави держави на Сході України.

Під час відкриття першого засідання групи Президент України П. Порошенко наголосив на важливості комплексного підходу в реалізації мирного плану з врегулювання ситуації на Сході України *(Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 11.06).*

Кабінет Міністрів України на своєму засіданні в середу схвалив законопроект «Про добровільне об'єднання територіальних громад», який став черговим кроком з упровадження реформи місцевого самоврядування. Про це повідомляє прес-служба Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства.

Метою прийняття цього документа є створення законодавчих передумов для формування на добровільних засадах спроможних, самодостатніх територіальних громад з наданням їм відповідних матеріальних, фінансових ресурсів, як це передбачено Концепцією реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади. Це, у свою чергу, дасть можливість покращити якість надання адміністративних, соціальних, громадських послуг жителям територіальних громад, ідеться в повідомленні.

«Якщо ми хочемо, щоб територіальні громади були здатні вирішувати питання місцевого рівня, то повинні звернути увагу на те, що дуже велика їх

кількість є нечисленними територіальними громадами, у багатьох немає виконавчих органів рад, відсутні бюджетні установи. Чи мають такі громади шанс на розвиток?.. Щоб отримати такий шанс, необхідно “наростити м’язи”, укрупнитися, об’єднавши зусилля і ресурси, і спільно вирішувати питання місцевого значення», – зазначив керівник відомства В. Гройсман.

Він додав, що дещо раніше уряд направив до Верховної Ради України ще один законопроект «Про співробітництво територіальних громад», прийняття якого дасть змогу громадам укладати угоди між собою, створювати спільний орган управління і вирішувати ті чи інші питання (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 11.06*).

11 червня 2014 р. Кабінет Міністрів України прийняв Постанову «Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів для державних потреб у 2014 році».

Згідно з Постановою, уряд затвердив обсяги державного замовлення на прийом і випуск фахівців з вищою освітою та перелік державних замовників. У тому числі для Міністерства освіти і науки затверджено обсяг державного замовлення на прийом: молодших спеціалістів – 59,4 тис. осіб, бакалаврів – 98,7 тис. осіб; спеціалістів і магістрів – 55,5 тис. і 33 тис. осіб відповідно.

Таким чином кількість місць державного замовлення розподілятиметься конкурсною комісією МОН серед ВНЗ, підпорядкованих Міністерству освіти і науки, на конкурсних засадах.

У цьому році розподіл місць державного замовлення здійснюватиметься за 45 галузями знань, 290 спеціальностями ОКР молодшого спеціаліста, 152 напрямками ОКР бакалавра, 470 спеціальностями ОКР спеціаліста та 496 спеціальностями ОКР магістра.

В останні п’ять років розміщення державного замовлення за напрямками (спеціальностями) здійснюється з урахуванням профільності ВНЗ.

Проект постанови буде доопрацьовано з урахуванням зауважень і пропозицій, висловлених під час засідання уряду (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 11.06*).

Перший віце-прем’єр-міністр України В. Ярема провів зустріч з Надзвичайним та Повноважним Послом Японії в Україні Т. Сакама.

Під час зустрічі сторони обговорили актуальні питання розвитку українсько-японських відносин. Зокрема, обговорювався проект комплексної реконструкції очисних споруд Бортницької станції аерації, на фінансування якого уряд Японії виділив 1,1 млрд дол. США на вигідних для України умовах. Сторони висловили сподівання, що найближчим часом відбудеться церемонія обміну документами між урядами України та Японії, після чого розпочнеться реалізація проекту.

В. Ярема наголосив, що Україна зацікавлена в співпраці з Японією у

напрямі залучення передових японських енергоощадних технологій в економіку України. «Залучення японського досвіду у цій сфері дасть Україні можливість позбавитися енергетичної залежності», – підкреслив урядовець (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2014. – 11.06).

Кабінет Міністрів України ухвалив рішення про запровадження електронних іспитів для отримання ліцензії нотаріуса та про реформування роботи Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату. Про це під час брифінгу в Кабінеті Міністрів заявив міністр юстиції України П. Петренко.

Крім того, за його словами, за ініціативи Міністерства юстиції урядом було прийнято рішення про реформування Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату, яка опікується питанням допуску до професії нотаріуса та розглядає дисциплінарні питання.

П. Петренко повідомив, що уряд прийняв рішення, що до складу відповідної комісії входитимуть представники нотаріальної спільноти, які делегуватимуться туди Нотаріальною палатою. За словами очільника Мін'юсту, уже протягом майже року в Україні не відбувалися іспити нотаріусів (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2014. – 11.06).

Уряд схвалив ініційоване Мінекономрозвитку спрощення процедури передачі нерухомого майна державної власності в комунальну власність для розміщення дошкільних навчальних закладів.

«Запропоновані законопроектom зміни сприятимуть розвитку дошкільної освіти, повноцінній підготовці дітей до навчання в школі завдяки відкриттю нових закладів як у новобудовах, так і в пристосованих вільних приміщеннях. Крім того, нововведення дасть змогу батькам реалізувати їхнє право на працю», – наголосив міністр економічного розвитку і торгівлі України П. Шеремета. Прийняття закону дасть можливість, у разі потреби, більш оперативно приймати рішення про передачу нерухомого майна з державної в комунальну власність для подальшого розміщення дошкільних навчальних закладів (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2014. – 11.06).

ПОЛІТИКА

Количество выезжающих из зоны антитеррористической операции достигло 10 тыс. человек. Об этом во время телефонной связи с Украинским кризисным медиа-центром сообщил официальный спикер АТО В. Селезнев.

По его словам, чтобы избежать вывода групп боевиков из зоны АТО, всех выезжающих проверяют на блокпостах.

На протяженні пути следования по зоне подконтрольної силовикам переселенці знаходяться під охороною військ. Об этом сообщают «РБК-Україна» (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2014. – 11.06).

В області проведення АТО збільшується кількість проблем, що виникають унаслідок проведення бойових дій. Про це повідомляє Донецька ОДА.

Найбільш критична ситуація з водопостачанням. Під час артилерійського обстрілу Слов'янська на території насосної станції каналу Сіверський Донець – Донбас пошкоджені очисні спорудження.

Тимчасово припинено соціальні виплати в Слов'янську, Краматорську, Сніжному, Слов'янському районі через загострення ситуації в цих населених пунктах.

Для стабілізації ситуації з виплатою коштів необхідно невідкладне поновлення фінансових операцій при безготівкових розрахунках.

Проведення бойових дій, нестабільність ситуації служать причиною виїзду громадян з регіону.

Керівництво області вирішує питання забезпечення громадян, що переселяються, засобами першої необхідності.

Напружена ситуація в регіоні залишається в північній зоні проведення АТО.

Напруженою на сьогодні залишається ситуація в Горлівці, Донецьку, Дружковці, Константинівці, Краматорську, Красноному Лимані, Маріуполі, Слов'янську, Сніжному, Торезі, Волноваському, Константинівському, Мар'їнському, Слов'янському й Шахтарському районах (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2014. – 11.06).

За час проведення антитерористичної операції на Сході України до моргів доправлено 210 тіл загиблих. Про це повідомив міністр охорони здоров'я України О. Мусій, передає «Інтерфакс-Україна».

«Загальна кількість загиблих – 210 людей за період АТО, це ті, яких доправлено в морги», – сказав О. Мусій. Він не зміг відповісти, загинули ці люди від поранень чи з інших причин, посилаючись на те, що це дані, отримані від Центру екстреної медичної допомоги.

Міністр також повідомив, що за вівторок у Луганській і Донецькій області в морги доправлено 50 тіл загиблих.

Як уточнив згодом О. Мусій, за час проведення антитерористичної операції в Донецькій області загинули двоє дітей (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2014. – 11.06).

У Горлівці озброєні люди увірвалися на нараду міського голови Є. Клена зі співробітниками мерії та наказали всім покинути

приміщення, а мера забрали в невідомому напрямку. Про це повідомляє Gorlovka.ua, посилаючись на відділ інформування населення Горлівської міськради.

Співробітники мерії не знають, куди і хто відвіз градоначальника. Нині з'ясовується, де перебуває міський голова, зазначає видання (*Українська правда (www.pravda.com.ua).* – 2014. – 11.06).

Руководство Донецкой народной республики готово пойти на переговоры с официальным Киевом. Об этом заявил 11 июня один из лидеров ДНР Д. Пушилин. Он уточнил, что это возможно только в трехстороннем формате, при участии Российской Федерации.

«Если при посредничестве РФ – у нас есть ряд вопросов», – сказал он. Представитель ДНР пояснил, что ДНР и ЛНР интересуют такие вопросы, как создание гуманитарного коридора, обмен военнопленными и вывод незаконных вооруженных формирований с территории Донбасса. «С них надо начинать», – подчеркнул Д. Пушилин. Он также выразил мнение, что сейчас было бы наиболее целесообразным решение о вводе миротворческого военного контингента РФ на территорию Донецкой и Луганской областей.

Д. Пушилин также подчеркнул невозможность отказа от принятого ранее решения о независимости ДНР. «После такого количества смертей и разрушенных судеб в Донецке, Славянске, Краматорске и других городах Донецкой и Луганской народных республик, после ужасных действий в Одессе разговаривать о какой-то единой Украине уже не имеет смысла», – подчеркнул он.

Представитель ДНР также отметил, что не верит обещаниям новоизбранного Президента Украины П. Порошенко о прекращении боевых действий на Юго-Востоке Украины до конца текущей недели. «Это не более чем очередное популистское заявление Киева», – предположил он (*МинПром – информация бизнес-класса (http://minprom.ua).* – 2014. – 11.06).

Мэр Донецка А. Лукьянченко обратился к Президенту и парламенту Украины с просьбой начать переговоры с представителями самопровозглашенной Донецкой народной республики при посредничестве России.

«Хочу обратиться к Президенту Украины П. Порошенко и Верховной Раде Украины с просьбой начать переговоры с представителями Донецкой народной республики при посредничестве России. Нужно прекратить эту братоубийственную войну, пока есть хоть один шанс ее остановить», – сказал А. Лукьянченко на пресс-конференции.

По его словам, введение военного положения на территории Донецкой и Луганской областей «приведет к катастрофе». «Военное положение разрушит инфраструктуру городов, приведет к катастрофе и огромному

неконтролируемому потоку беженцев», – подчеркнул мэр Донецка. Об этом сообщает Украинская служба ВВС (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>)). – 2014. – 11.06).

11 червня в Харкові відбувся круглий стіл на тему: «Про основні зміни до Конституції України щодо децентралізації державної влади». Про це повідомляє УНН з посиланням на прес-службу міської ради.

«Тема децентралізації влади та концепції реформування місцевого самоврядування давно назріла, зараз цього чекають практично жителі всіх територіальних громад. Нас позбавили багатьох базових повноважень, наприклад, у регулюванні земельних і майнових відносин, позбавили контролю за будівництвом об'єктів та можливості розпоряджатися тими коштами, які заробляє територіальна громада і місцеві бюджети. Багато чого було сказано в останні роки про реформування місцевого самоврядування, але, на жаль, все це залишалося лише словами. Хотілося б, щоб ця реформа завершилася саме такими результатами, яких чекають територіальні громади та суспільство, – створенням повноцінної системи місцевого самоврядування», – зазначив секретар Харківської міської ради О. Новак.

Також він нагадав про заяву віце-прем'єр-міністра з регіонального розвитку В. Гройсмана з приводу того, що вже готуються законопроекти з передачі з державного рівня на місцевий понад 50 таких повноважень.

Як повідомив О. Новак, серед нововведень реформування місцевого самоврядування – введення інституту державного представника, замість нинішніх облдержадміністрацій.

Водночас міська влада розраховує на те, що зміни до Конституції, у разі їх прийняття, закріплять додаткові джерела доходів за бюджетом міста, у тому числі в частині загальнодержавних податків (*ЗІК* (http://zik.ua/ua/news/2014/06/12/na_harkivskomu_kruglomu_stoli_obgovoryly_shlyahy_detsentralizatsii_derzhavnoi_vlady_496788)). – 2014. – 11.06).

Активісти Майдану, які за домовленістю з новообраним мером столиці В. Кличком покинули стіни КМДА, не роз'їхалися по домівках, а перейшли до інших приміщень. Про це «Укрінформу» повідомив польовий командир 8-ї Афганської сотні А. Мулкахайнен, який нині разом зі своїми побратимами охороняє боковий вхід до Київради.

«Так, більшість звідси виїхала. Залишилося відсотків три – ті, хто зголосилися допомагати в ремонті. Інші ж в основному переїхали в готель “Дніпро” та раніше зайняте активістами кафе “Гімалаї” на Хрещатику», – сказав він.

Водночас заступник директора готелю «Дніпро» Л. Хархун зазначила, що люди в камуфляжному одязі, які позиціонують себе «майданівцями», безоплатно проживають у них з 1 квітня. «1 квітня “Правий сектор” виїхав звідси (з готелю), а зайшли ці люди, які назвалися самообороною. Зайняли

п'ятий-шостий поверхи, там 59 номерів. Обіцяли 25–26 травня звільнити, але не звільнили. Ми не контролюємо ситуацію», – підкреслила вона (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2014. – 11.06).

«Правый сектор» провёл собрание в США и назначил координаторов в нескольких штатах.

В Нью-Йорке состоялось собрание организации «Правый сектор – США», на котором были разъяснены цели и задачи партии, а также перспективы развития представительства политсилы в Соединенных Штатах Америки, сообщается на странице организации «ВКонтакте».

«7 июня состоялось собрание “Правый сектор – США” в городе Нью-Йорк, США. На собрании были разъяснены цели и задачи политической партии “Правый сектор”, а также перспективы развития представительства “Правого сектора” в США. Были даны ответы на вопросы и проведена открытая дискуссия на актуальные вопросы. Также были назначены координаторы в такие штаты, как Коннектикут, Нью-Йорк, Нью-Джерси. Координаты представительств будут объявлены в ближайшее время», – рассказали в ПС. В партии также отметили, что в ближайшее время планируется собрание в Чикаго (*Корреспондент.net (http://korrespondent.net)*). – 2014. – 10.06).

В Москве прошел митинг в поддержку ДНР и ЛНР.

Несколько сотен человек вышли на акцию «Стоим за Донбасс» в Москве, которая прошла в поддержку жителей Юго-Востока Украины и самопровозглашенных Донецкой и Луганской народных республик. Мероприятия начались минутой молчания в память о погибших в ходе антитеррористической операции на Юго-Востоке, сообщает Русская служба новостей.

Организаторы акции пообещали устроить телемост с «главой» ЛНР В. Болотовым и «народным губернатором» ДНР П. Губаревым. Глава Донецкой народной республики Д. Пушилин лично присутствовал на митинге (*Корреспондент.net (http://korrespondent.net)*). – 2014. – 11.06).

Так звание крымский «парламент» оголосив про проведення 14 вересня перевиборів. Відповідну постанову кримський «парламент» ухвалив на засіданні 11 червня, передає радіо «Свобода».

Рішення ухвалено відповідно до закону від 21 березня 2014 р. «Про прийняття до складу Російської Федерації Республіки Крим і утворення у складі Російської Федерації нових суб'єктів – Республіки Крим і міста федерального значення Севастополя».

У своєму рішенні депутати посилаються й на ряд пунктів статей Конституції Республіки Крим.

Депутати також припинили повноваження одного з членів виборчої комісії півострова, інформує сайт Державної ради Республіки Крим.

Крім того, у середу депутати прийняли відставку «першого віцепрем'єра» Криму Р. Теміргалієва, який просив про звільнення з посади (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2014. – 11.06).

ЕКОНОМІКА

Еврокомісія об'язалась перевести Україні 500 млн євро в качестве макрофінансової допомоги уже в июне.

Европейская комиссия от имени Европейского Союза заняла (10 июня) 500 млн евро на финансовых рынках для перевода первого транша кредита для Украины в соответствии с новой программой по макрофинансовой помощи (MFA II), сообщает пресс-служба Еврокомиссии.

Перевод средств украинской стороне будет осуществлен 17 июня, отмечается в сообщении.

В Еврокомиссии уточнили, что ставка размещения составила 1,545 % годовых. Лид-менеджерами размещения выступили Deutsche Bank, J.P. Morgan, Landesbank Baden-Württemberg (LBBW) и Sociйтй Гйнйrale CIB.

В рамках программы MFA II для Украины предусмотрен кредит до одного миллиарда евро. Эта программа реализуется параллельно с ранее утвержденной MFA I (выделяется 610 млн евро) на общую сумму 1,6 млрд евро. Первый транш в размере 100 млн евро в рамках программы MFA I был перечислен Украине 20 мая, напоминают в Еврокомиссии (*Корреспондент.net (http://korrespondent.net)*. – 2014. – 10.06).

Президент РФ В. Путин заявляет, что Россия предлагает Украине газ по цене 385 дол. за 1 тыс. куб. – как это было при «президентстве В. Януковича». Об этом он сказал на совещании с членами правительства.

«Газпром предложил украинским партнерам точно такие же условия, которые имело правительство Виктора Федоровича Януковича: скидка с контрактной цены 100 дол., конечная цена – 385 дол. за 1 тыс. куб.», – сказал В. Путин.

По его словам, такое предложение России для Украины является более чем партнерским, но если оно будет отвергнуто, Москва перейдет на другие отношения с Киевом. «Считаем, что наши предложения более чем партнерские, направленные на то, чтобы поддержать украинскую экономику в достаточно сложное для нее время, помочь. ...Если наши предложения будут отвергнуты, значит, мы перейдем в совершенно другую стадию, это не наш выбор. Мы этого не хотим», – сказал В. Путин.

Однако официальный Киев отказался от предложенной Москвой скидки на газ в 100 дол. за 1 тыс. куб. м, оформленной решением правительства

России, и настаивает на закреплении рыночной цены непосредственно в контракте (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 11.06).

Срок введения режима предоплаты за поставляемый газ для Украины перенесли на 16 июня. Об этом сообщил глава «Газпрома» А. Миллер.

«Российская сторона сделала шаг навстречу для того, чтобы продолжить переговоры, которые в последние дни велись очень интенсивно», – сказал А. Миллер по итогам состоявшейся в ночь на среду встречи представителей России и Евросоюза.

А. Миллер отметил, что соответствующие распоряжения будут даны «Газпрому» в ближайшее время. «Мы рассчитываем на конструктивный диалог и в двухстороннем формате Европейской комиссии с российской делегацией, российской делегации с украинской делегацией, а также конструктивный диалог на трехсторонних переговорах, которые состоятся завтра (12 июня. – Ред.) в Брюсселе», – добавил глава «Газпрома».

Напомним, что по итогам предыдущей встречи, завершившейся в ночь на вторник, министр энергетики России А. Новак заявил, что договоренность двух стран о том, что Украина до 10 июня погасит газовый долг за ноябрь – декабрь в 1,45 млрд дол., а также частично оплатит поставки за апрель – май, переведя 500 млн дол., остается без изменений (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 11.06).

За май для Украины было импортировано 3,7 млрд куб. м природного газа, что на 2,9 млрд куб. м больше по сравнению с аналогичным периодом 2013 г., сообщает УНН со ссылкой на пресс-службу ОАО «Укртрансгаз».

По сообщению, увеличение объемов поступления в Украину связано с началом сезона закачки природного газа в подземные хранилища газа, где по состоянию на 31 мая уже находится около 12,6 млрд куб. м газа. При этом в страны Западной Европы было транспортировано 4,1 млрд куб. м, что на 3 % больше показателей аналогичного периода прошлого года.

По оперативным данным центрального диспетчерского департамента ОАО «Укртрансгаз» в январе – мае 2014 г. в ГТС поступил импортированный газ – 12,5 млрд куб. м газа, что на 33 % больше фактических показателей 2013 г. В прошлом году этот показатель составлял 9,4 млрд куб. м.

Кроме того, в страны Западной Европы по итогам пяти месяцев было транспортировано 30,5 млрд куб. м голубого топлива, соответствующего заявленным объемам ОАО «Газпром».

«Все заявки стран-импортеров выполнены своевременно и в полном объеме», – говорится в сообщении предприятия (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 10.06).

Министерство финансов 10 июня продало на аукционе гривневые облигации внутреннего государственного займа на сумму 2,351 млрд грн. Об этом говорится в сообщении ведомства.

В частности, министерство продало облигации со сроком обращения 91 день с погашением 10 сентября 2014 г. и средневзвешенной доходностью 12,00 % на сумму 291,285 млн грн, 182 дня с погашением 10 декабря 2014 г. и средневзвешенной доходностью 14,92 % на сумму 29,783 млн грн и 728 дней с погашением 8 июня 2016 г. и средневзвешенной доходностью 16,95 % на сумму 2,03 млрд грн.

Напомним, что с начала проведения торгов в 2014 г. министерство продало гривневые облигации внутреннего госзайма на сумму 27,985 млрд грн (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 10.06).

Нацбанк решил реформировать банковский сектор до 2020 г.

Национальный банк Украины разработал концепцию реформирования банковской системы Украины до 2020 г., которой, среди прочего, предусматривается сокращение персонала центрального банка на 30 % к началу 2017 г., повышение требований к капиталу банков, сокращение возможностей по досрочному изъятию депозитов, а также формирование мегарегулятора который будет решать задачи пруденциального надзора за всем финансовым рынком. «Перевод кредитных союзов, кредитных бюро и ломбардов под надзор НБУ должен состояться до конца 2014 г., страховых компаний – до середины 2015 г., регулирование рынка ценных бумаг – до середины 2016 г.», – указывается в редакции концепции от 26 мая.

Нацбанк также планирует инициировать увеличение норматива минимального регулятивного капитала до 500 млн грн до 2018 г. и до 750 млн грн до 2020 г. Кроме того, будет предложено с 2015 г. повысить требование к минимальному уставному капиталу для новых банков до 750 млн грн с 120 на сегодняшний день, такие действия позволят до 2020 г. сократить количество банков и повысить концентрацию активов. «НБУ планирует выделить отдельную группу системно важных банков, для которой будут установлены более жесткие требования к нормативам капитала и ликвидности, но которые смогут надеяться на более системную и скорейшую стабилизационную помощь со стороны НБУ в период кризисов», – разъясняется в документе. При этом как наиболее приоритетный механизм капитализации рассматриваются слияния и поглощения банков.

В целом, НБУ ставит целью наращивание доли иностранного капитала в банковской системе до 50 % и уменьшение роли государства в банковском секторе до уровня ниже 10 % к 2020 г.

Напомним, что в июле совет директоров Всемирного банка может принять решение о выделении правительству 500 млн дол. бюджетной поддержки для реформы банковского сектора. Но получит ли Кабинет министров эти деньги, будет зависеть от проведения Украиной реформ в

банковском секторе. Одобрению этого кредита должно предшествовать выполнение ряда условий, из которых ключевых два – по Фонду гарантирования вкладов физлиц и рекапитализации банков (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 10.06).

Крым готов увеличить плату за днепровскую воду, поставляемую по Северо-Крымскому каналу из Украины, с 0,6 до 40 коп. за куб. м воды. Об этом сообщил глава рабочей группы по водоснабжению при государственном совете Крыма Э. Гафаров. «Ранее Крым, будучи частью Украины, за днепровскую воду вообще не платил, мы только перечисляли 0,6 коп. за куб. м, за оказание услуг. Сегодня, будучи частью России, мы готовы покупать воду. Для нас приемлемой ценой было бы до 40 коп. за 1 куб. м воды», – сказал Э. Гафаров.

По его словам, Крым готов выплатить украинской стороне долг в размере 1,74 млн грн и выдать технику, находящуюся на балансе Северо-Крымского канала – такие условия, как ранее сообщал Э. Гафаров, были выдвинуты властями Украины.

Между тем, еще в мае председатель республиканского комитета по водохозяйственному строительству и орошаемому земледелию И. Вайль заявлял, что власти Крыма готовы увеличить плату за днепровскую воду, поставляемую по Северо-Крымскому каналу из Украины, с 0,6 до 1 коп. за куб. м (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 11.06).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ

СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

В I квартале украинская экономика сократилась на 1,1 % в годовом выражении. Такие уточненные данные обнародовала Государственная служба статистики, тем самым подтвердив свою оперативную оценку от конца апреля.

В Госстате уточняют, что номинальный ВВП за I квартал этого года составил 313,05 млрд грн, что на 3,8 % больше, чем за I квартал 2013 г., а дефлятор ВВП был равен 104,6 %.

По сравнению с предыдущим кварталом экономика Украины потеряла 2,1 %.

По данным Госстата, рост объемов в I квартале был зафиксирован в сельском хозяйстве – 6 %, торговле – 3,1 %, финансовой деятельности – 18,5 %. Спад в перерабатывающей промышленности составил 6,8 %, на транспорте – 5,8 %, строительстве – 3,9 %, производстве и распределении электроэнергии, газа и воды, добывающей промышленности – 0,9 %.

Напомним, в IV квартале 2013 г. ВВП Украины возрос на 3,7 %, а до

этого падал пять кварталов подряд. В целом по итогам 2013 г. рост ВВП Украины был нулевым, а в 2012 г. он замедлился до 0,2 % с 5,2 годом ранее.

В 2014 г. правительство прогнозирует падение экономики страны на 5 % (*Минфин.com.ua (http://minfin.com.ua). – 2014. – 11.06).*

Экономике Украины предстоит в нынешнем году пережить резкий спад, который затем сменится постепенным подъемом. Об этом говорится в докладе Всемирного банка о перспективах развития мировой экономики, опубликованном 10 июня.

Согласно приведенным в документе данным, в 2013 г. украинская экономика показала «нулевой рост», а в нынешнем может уйти в «минус» 5 %.

К числу ключевых аспектов, которые ухудшили прогноз в сравнении с январем нынешнего года, авторы доклада относят «потерю доступа на крупнейший экспортный рынок – российский, резкое повышение цен на импортируемый газ и снижение цен на сталь и пшеницу – два главных экспортных товара страны».

Отмечается, что «обесценивание национальной валюты, шоки, связанные с поставками газа из России, а также ликвидация действовавших внутри страны топливных субсидий усилят инфляцию, подорвут доходы граждан и окажут давление на потребительский спрос». Кроме того, «слабый банковский сектор сдерживает развитие кредитов и инвестиций даже при условии, что кризиса в этой сфере удалось избежать».

Вместе с тем эксперты ВБ предсказывают Украине довольно значительный экономический рост в среднесрочной перспективе, который, впрочем, не сможет полностью покрыть провал нынешнего года. Они, в частности, ожидают, что в 2015 г. ВВП страны возрастет на 2,5 %, а в 2016 г. – еще на 4 % (*Минфин.com.ua (http://minfin.com.ua). – 2014. – 11.06).*

Украинцы будут больше платить за воду.

С 1 июля в Украине возрастут тарифы: на водоснабжение в среднем на 84 %, на водоотведение (стоки) – на 105 %, на водопотребление (вода и стоки) – на 93 %. Об этом сообщили в Нацкомиссии по госрегулированию в сфере комуслуг.

По словам представителей Нацкомиссии, которая их устанавливает, теперь украинцы будут платить за воду, согласно экономически обоснованного уровня – то есть, с заложенной рентабельностью до 5 %. «Тарифы на воду повышались раз в 2008–2012 гг. За это время ее себестоимость возросла существенно – более нужно средств на выплату зарплаты, закупку электроэнергии, реагентов. В связи с этим с первого июля повышаются тарифы на воду для 26 из 150 предприятий, обеспечивающих 87 % рынка водоснабжения страны. Остальные водоканалы, скорее всего, повысят тарифы с первого августа или осенью.

Тарифы на воду вырастут неравномерно: например, в Ивано-Франковске водоснабжение подорожает на 41,7 %, в Черновцах – на 14,6 %.

Как отмечают в Нацкомиссии, «причесать под гребенку все водные тарифы будет неправильно, поскольку у водоканалов различные проблемы», которые требуют индивидуальных решений, разное расстояние к источникам.

В Нацкомиссии уверяют, что рост тарифов на воду не сильно ударит по кошелькам украинских граждан. Так, незащищенные категории населения – пенсионеры и многодетные семьи – смогут воспользоваться льготами и субсидиями, а среднестатистическая семья из двух человек, согласно расчетам, будет платить в месяц на 36 грн больше, то есть не 40, а примерно 76 грн.

Как сообщал «Минфин» ранее, в Украине возросли тарифы на тепло для населения, что было одним из условий получения Украиной кредита от МВФ. Так, в текущем году тарифы на газ для населения возрастают на 56 % (с 1 мая), на тепло – на 40 % (с 1 июля), однако начинает работу и новая программа адресных субсидий по оплате коммунальных услуг для малообеспеченных семей (с 1 июля).

Кроме того, правительство рекомендовало Национальной комиссии, осуществляющей государственное регулирование в сфере энергетики повысить с 1 июня тарифы на электроэнергию для населения более чем на 10 % (*Минфин.com.ua (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 11.06*).

В Украине появилась страховка от безработицы.

Современная политико-экономическая ситуация в Украине непосредственно влияет на рынок труда и уровень безработицы в стране, что наглядно подтверждают цифры официальной статистики. Так за 2013 г. по данным Госкомстата, уровень безработицы в Украине составил 7,7 %. Учитывая это население страны, старается обезопасить себя от возможных рисков. Как раз здесь и появляется такой вид страхования, как страхование от безработицы. Стоит отметить, что в Украине такой вид страхования находится в зачаточном состоянии и имеет свою специфику и условия.

В большинстве случаев страхование от безработицы привязывается к банковским услугам и довольно часто этот продукт гарантирует финансовую поддержку заемщику банку, в результате потери им основного места работы. В этом случае погашение кредита заемщика ложится на плечи страховой компании.

Основными же документами подтверждающими наступление страхового события является трудовая книжка с записью об увольнении и документ, о регистрации статуса безработного в службе занятости.

Страховая сумма в этом случае будет зависеть от уровня заработка клиента, если заработная плата высокая он может страховаться на более крупную сумму, если низкая, то и страховая сумма будет ниже (*Минфин.com.ua (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 11.06*).

Разделение НАК «Нефтегаз Украина» на две компании сделает их операционно более слабыми. Об этом говорится в отчете международного рейтингового агентства Fitch Ratings.

В агентстве отмечают, что последствия недавнего решения украинского правительства о разделении «Нефтегаза» на два предприятия (по транспортировке газа и по хранению газа) уже учтены в рейтинге дефолта эмитента этой компании.

«На «Нефтегазе» продолжают негативно сказываться слабые показатели операционной деятельности и денежных потоков, продолжающиеся разногласия по ценам на газ с «Газпромом» и потеря добывающих дочерних предприятий в Крыму. Обсуждение разделения «Нефтегаза» идет уже долгое время, и, несмотря на недавнее решение правительства, мы ожидаем, что процесс реорганизации, вероятно, будет длительным», – говорится в сообщении.

В Fitch считают, что решение разделить стабильную выручку от транзита газа и выручку от добычи и хранения газа сокращает диверсификацию и, вероятно, приведет к тому, что две новые компании будут операционно более слабыми.

Напомним, Кабинет Министров принял решение по реформированию Национальной акционерной компании «Нефтегаз Украины» с созданием на ее базе двух компаний, которые отвечают за транзит и хранение газа. Также сообщается, что реформа «Нефтегаза» не предусматривает передачу прав собственности на газотранспортную систему и подземные хранилища Украины. Об этом сообщает пресс-служба компании (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 10.06; *Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2014. – 10.06).

Всемирный банк понизил прогноз роста мировой экономики: в 2014 г. рост ВВП составит 2,8 %, в 2015 г. – 3,4 %, в 2016 г. – 3,5 %.

Мировую экономику в ближайшее время ожидает небольшой спад. Об этом говорится в новом докладе, который опубликовал Всемирный Банк. «Мировая экономика в нынешнем году идет по ухабистому пути. Это связано с плохой погодой в США, неустойчивостью финансовых рынков и конфликтом в Украине. В результате темпы роста мирового ВВП в 2014 г. понижены с январского прогноза в 3,2 % – до 2,8», – говорится в докладе.

В то же время подчеркивается, что в течение года экономика, «несмотря на слабость в начале пути, будет набирать скорость». По мнению авторов исследования, это должно привести к тому, что «в следующем году мировой ВВП может составить 3,4 %, а в 2016 г. – 3,5 %».

Однако это существенно ниже прогнозов, данных в 2010 г. Тогда предполагалось, что показатели 2014–2016 гг. окажутся на уровне 4,0–4,2 %.

Тем не менее, у представителей ВБ есть основания полагать, что разные

группы стран постепенно улучшают свою экономику. Правда, делают они это с различными скоростями. В частности, развитые государства, по мнению экспертов, «находятся на пути к восстановлению».

В развивающихся странах, считают эксперты ВБ, ситуация гораздо менее однозначная. Они полагают, что «третий год подряд рост не дотянет до отметки в 5 %». Правда, в обозримом будущем этот рубеж все-таки будет преодолен, и в следующем году темпы роста ВВП этой категории стран составит 5,4 %, а в 2016 г. – 5,5 % (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 11.06).

Новое правительство Индии озвучило шаги по подъему экономики страны.

Новое правительство Индии готовит масштабную программу экономических реформ, направленных на создание рабочих мест за счет государственных и частных инвестиций, и сделает основной задачей борьбу с инфляцией. Об этом заявил президент страны П. Мукерджи, передает Reuters.

Президент сказал, что правительство введет налог с продаж, будет стимулировать привлечение иностранных инвестиций и ускорит процедуру одобрения крупнейших проектов, а также займется проблемами рынка продовольствия, из-за которых инфляция цен на продукты питания в Индии – самая высокая среди крупнейших экономик мира. Это мешает центробанку снизить ставки и стимулировать рост монетарными инструментами.

П. Мукерджи назвал основной задачей нового правительства возврат страны БРИКС к высоким темпам роста после нескольких лет неурядиц. В прошлом году третья экономика Азии возросла на 4,7 %, что стало пятым подряд годом роста менее чем на 5 % – впервые за последние четверть века.

Среди озвученных реформ – «срочная реформа» государственной угольной промышленности через привлечение частных инвестиций и сокращение административных барьеров ради развития перерабатывающих производств, обеспечивающих высокую занятость.

В мае большинство в парламенте перешло оппозиции, а ее лидер Н. Моди получил пост премьер-министра после самой убедительной победы на выборах в Индии за 30 лет.

Правительство Моди обещает к 2022 г. бесперебойные поставки электроэнергии всему населению и надеется модернизировать железные дороги с упором на сверхскоростные магистрали, а также привести в порядок автодороги и аэропорты (*Korrespondent.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 10.06).